

DIREKTIIVIT

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2019/713,

annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019,

muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta ja neuvoston puitepäätöksen 2001/413/YOS korvaamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvät petokset ja väärennykset ovat uhka turvallisuudelle, koska ne ovat tulonlähde järjestäytyneelle rikollisuudelle ja näin ollen mahdollistavat muun rikollisen toiminnan, kuten terrorismin sekä huumausaine- ja ihmiskaupan.
- (2) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvät petokset ja väärennykset muodostavat myös esteitä digitaalisten sisämarkkinoiden toiminnalle, koska ne heikentävät kuluttajien luottamusta ja aiheuttavat välitöntä taloudellista tappiota.
- (3) Neuvoston puitepäätöstä 2001/413/YOS ⁽³⁾ on tarpeen päivittää ja täydentää, jotta siihen voidaan sisällyttää uusia säännöksiä, jotka koskevat rikoksia etenkin siltä osin kuin on kyse tietokoneavusteisista petoksista, ja seuraamuksia, ennaltaehkäisyä, uhrien avustamista sekä rajatylittävää yhteistyötä.
- (4) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia ja väärennyksiä koskevassa jäsenvaltioiden lainsäädännössä olevat huomattavat aukot ja eroavuudet voivat haitata kyseisten rikostyyppien ja muun niihin liittyvän ja niiden mahdollistaman vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden ennaltaehkäisemistä ja paljastamista sekä seuraamusten määräämistä niistä sekä tekevät poliisiyhteistyöstä ja oikeudellisesta yhteistyöstä monimutkaisempaa ja sen vuoksi tehottomampaa, mikä vaikuttaa kielteisesti turvallisuuteen.
- (5) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvillä petoksilla ja väärennyksillä on merkittävä rajatylittävä ulottuvuus, jota lisääntyvä digitaalisuus vahvistaa; tämä korostaa tarvetta toimille rikoslainsäädännön lähentämiseksi edelleen muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten alalla.
- (6) Sen lisäksi, että digitaalitalous on kasvanut viime vuosina eksponentiaalisesti, myös innovointi on lisääntynyt voimakkaasti monilla aloilla, muun muassa maksutekniikan alalla. Uusiin maksuteknikoihin liittyy uudentyypisten maksuvälineiden käyttö, mikä myös lisää tilaisuuksia petoksiin, samalla kun tämä luo kuluttajille ja yrityksille uusia mahdollisuuksia. Näin ollen teknologisen kehityksen taustaa vasten sääntelykehityksen on oltava asianmukainen ja ajan tasalla teknologianeutraalin toimintamallin perusteella.

⁽¹⁾ EUVLC 197, 8.6.2018, s. 24.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 13. maaliskuuta 2019 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 9. huhtikuuta 2019.

⁽³⁾ Neuvoston puitepäätös 2001/413/YOS, tehty 28 päivänä toukokuuta 2001, muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta (EYVL L 149, 2.6.2001, s. 1).

- (7) Sen lisäksi, että petoksia käytetään rikollisryhmien rahoittamiseen, ne myös rajoittavat digitaalisten sisämarkkinoiden kehittämistä ja vähentävät kansalaisten halua tehdä verkko-ostoksia.
- (8) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten alan yhteiset määritelmät ovat tärkeitä sen varmistamiseksi, että jäsenvaltioilla on yhdenmukainen linja tämän direktiivin soveltamisessa, ja toimivaltaisten viranomaisten välisen tietojenvaihdon ja yhteistyön helpottamiseksi. Määritelmien olisi katettava sellaiset uudentyypiset muut maksuvälineet kuin käteisraha, jotka mahdollistavat sähköisen rahan ja virtuaalivaluuttojen siirrot. Muiden maksuvälineiden kuin käteisrahan määritelmässä olisi otettava huomioon, että muu maksuväline kuin käteisraha voi koostua erilaisista yhdessä toimivista osatekijöistä, esimerkiksi mobiilimaksusovelluksesta ja sitä vastaavasta luvasta (esim. salasana). Kun tässä direktiivissä käytetään muun maksuvälineen kuin käteisrahan käsitettä, maksuvälineen olisi ymmärrettävä asettavan haltijansa tai käyttäjänsä asemaan, jossa rahan tai rahallisen arvon siirtäminen tai maksutoimeksiannon käynnistäminen on tosiasiallisesti mahdollista. Esimerkiksi mobiilimaksusovelluksen laitonta hankkimista ilman tarvittavaa lupaa ei olisi katsottava muun maksuvälineen kuin käteisrahan laittomaksi hankkimiseksi, koska se ei tosiasiallisesti anna käyttäjälle mahdollisuutta rahan tai rahallisen arvon siirtämiseen.
- (9) Tätä direktiiviä olisi sovellettava muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan ainoastaan siltä osin kuin kyse on maksuvälineen maksutoiminnosta.
- (10) Tämän direktiivin olisi katettava virtuaalivaluutat ainoastaan siltä osin kuin niitä voidaan yleisesti käyttää maksamiseen. Jäsenvaltioita olisi kannustettava varmistamaan kansallisessa lainsäädännössään, että niiden keskuspankkien tai muiden viranomaisten liikkeeseen laskemat tulevaisuuden virtuaalivaluutat nauttivat samantasoista suojelua petoksia vastaan kuin muutkin maksuvälineet kuin käteisraha yleisesti. Verkkokukkaroiden, jotka mahdollistavat virtuaalivaluuttojen siirtämisen, olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan samassa määrin kuin muiden maksuvälineiden kuin käteisrahan. Määritelmässä olevalla termillä ”digitaaliset vaihdannan välineet” olisi tunnustettava, että virtuaalivaluuttojen siirtämiseen tarkoitetuilla verkkokukkaroilla voi olla, mutta ei välttämättä ole, maksuvälineen ominaisuuksia, eikä sillä olisi laajennettava maksuvälineen määritelmää.
- (11) Väärennettyjen laskujen lähettämistä maksuvaltuustietojen hankkimiseksi olisi pidettävä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvana laittoman haltuunoton yrityksenä.
- (12) Rikoslaitilla annetaan oikeussuoja ensisijaisesti maksuvälineille, jotka käyttävät erityistä jäljentämisen tai väärinkäytön estävää suojaa; tarkoituksena on kannustaa toimijoita varustamaan liikkeeseen laskemansa maksuvälineet tällaisella erityisellä suojauksella.
- (13) Tehokkaat ja tulokselliset rikosoikeudelliset toimenpiteet ovat olennaisen tärkeitä muiden maksuvälineiden kuin käteisrahan suojaamisessa petoksilta ja väärennyksiltä. Tarvitaan erityisesti yhteinen rikosoikeudellinen lähestymistapa sellaisten rikostunnusmerkistöjen osalta, joilla edistetään tai valmistellaan varsinaista muiden maksuvälineiden kuin käteisrahan käyttöä petostarkoituksessa. Muun muassa maksuvälineiden kerääminen ja hallinta petostarkoituksessa esimerkiksi verkkourkinnan tai kopioinnin avulla tai ohjaamalla tai uudelleenohjaamalla maksupalvelujen käyttäjät jäljitelmäsvustolle sekä niiden levittäminen esimerkiksi myymällä luottokorttitietoja internetissä olisi näin ollen säädettävä rikosoikeudellisesti rangaistavaksi teoksi sellaisenaan edellyttämättä varsinaista muiden maksuvälineiden kuin käteisrahan käyttöä petostarkoituksessa. Tällaisen rikostunnusmerkistön olisi siis katettava myös tilanteet, joissa maksuvälineen hallinta, hankkiminen tai levittäminen eivät välttämättä johda tällaisen maksuvälineen käyttöön petostarkoituksessa. Kun tässä direktiivissä kriminalisoidaan hallinta ja hallussapito, kriminalisoinnin ei kuitenkaan tällöin pitäisi käsittää pelkkää laiminlyöntiä. Tässä direktiivissä ei pitäisi määrätä seuraamuksia maksuvälineen laillisesta käytöstä esimerkiksi innovatiivisten maksupalvelujen, kuten rahoitusteknologiayritysten yhteisesti kehittämien palvelujen, tarjonnan yhteydessä.
- (14) Tahallisuuden käsite soveltuu kaikkiin tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tunnusmerkistöihin kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Teon tahallisuus samoin kuin tietoisuus tai tarkoitus, joita rikoksen tunnusmerkistössä edellytetään, voidaan päätellä objektiivisista tosiseikoista. Rikosten, joissa ei edellytetä tahallisuutta, ei pitäisi kuulua tämän direktiivin soveltamisalaan.
- (15) Tässä direktiivissä viitataan sellaisiin perinteisiin toimintamuotoihin kuin petos, väärennys, varkaus ja laiton haltuunotto, joista oli jo säädetty kansallisessa lainsäädännössä ennen digitaaliaikaa. Tämän direktiivin laajennettu soveltamisala, joka pitää sisällään aineettomat maksuvälineet, edellyttää näin ollen vastaavien digitaaliympäristön tekemuotojen määritelmää täydentäen ja vahvistaen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2013/40/EU⁽⁴⁾. Aineettoman muun maksuvälineen kuin käteisrahan laittoman hankkimisen olisi oltava rikos,

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/40/EU, annettu 12 päivänä elokuuta 2013, tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä ja neuvoston puitepäätöksen 2005/222/YOS korvaamisesta (EUVL L 218, 14.8.2013, s. 8).

ainakin jos hankkiminen on yhteydessä jonkin direktiivin 2013/40/EU 3–6 artiklassa tarkoitetun rikoksen tekemiseen tai aineettoman muun maksuvälineen kuin käteisrahan väärinkäyttöön. ”Väärinkäyttöllä” olisi katsottava tarkoitettavan sitä, että henkilö, joka hallinnoi aineetonta muuta maksuvälinettä kuin käteisrahaa, tietoisesti käyttää välinettä oikeudettomasti omaksi hyödykseen tai jonkin toisen hyödyksi. Tällaisen laittomasti saadun maksuvälineen hankkimisen petostarkoituksissa olisi oltava rangaistava teko ilman, että on tarpeen todeta kaikkia laittoman hankkimisen tosiseikkoja ja ilman, että edellytetään, että esirikoksesta, joka johti laittomaan hankintaan, on annettu aiempi tai samanaikainen tuomio.

- (16) Tässä direktiivissä viitataan myös välineisiin, joita voidaan käyttää tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tekemiseen. Koska kriminalisointia on vältettävä siltä osin kuin tällaiset välineet on valmistettu ja saatettu markkinoille laillisia tarkoituksia varten eivätkä ne näin ollen ole itsessään uhka, vaikka niitä voitaisiin käyttää rikosten tekemiseen, kriminalisointi olisi rajoitettava niihin välineisiin, jotka on ensisijaisesti suunniteltu tai erityisesti muunnettu tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tekemistä varten.
- (17) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten vuoksi määrättävien seuraamusten ja rangaistusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia kaikkialla unionissa. Tämä direktiivi ei rajoita rangaistusten yksilöintiä ja soveltamista eikä tuomioiden täytäntöönpanoa kunkin tapauksen olosuhteiden ja kansallisen rikosoikeuden yleisten sääntöjen perusteella.
- (18) Koska tässä direktiivissä säädetään vähimmäissäännöistä, jäsenvaltiot voivat vapaasti antaa tai ylläpitää muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviin petoksiin ja väärennyksiin sovellettavia tiukempia rikosoikeuden sääntöjä, mukaan lukien rikosten laajempi määrittely.
- (19) On asianmukaista säätää ankarammista rangaistuksista silloin, kun rikos on tehty neuvoston puitepäätöksessä 2008/841/YOS⁽⁵⁾ määritellyn rikollisjärjestön puitteissa. Jäsenvaltioita ei pitäisi velvoittaa säätämään erityisistä koventamisperusteista silloin, kun kansallisessa lainsäädännössä säädetään erillisistä rikoksista ja tämä saattaa johtaa ankarampiin seuraamuksiin. Kun sama henkilö on tehnyt jonkin tässä direktiivissä tarkoitetun rikoksen yhdessä jonkin toisen tässä direktiivissä tarkoitetun rikoksen kanssa, ja yksi näistä rikoksista on tosiasiallisesti toisen rikoksen olennainen osatekijä, jäsenvaltio voi kansallisen lainsäädännön yleisten periaatteiden mukaisesti säätää, että tällaista toimintaa pidetään pääasiallisen rikoksen koventamisperusteena.
- (20) Lainkäyttövaltaa koskevien sääntöjen avulla olisi varmistettava, että tässä direktiivissä tarkoitettuja rikoksia koskeva syytteen asettaminen on tehokasta. Yleensä rikoksia käsitellään parhaiten sen valtion rikosoikeusjärjestelmän avulla, jossa rikos on tehty. Sen vuoksi kunkin jäsenvaltion olisi ulotettava lainkäyttövalta rikoksiin, jotka on tehty sen alueella tai joiden tekijät ovat sen kansalaisia. Jäsenvaltiot voivat myös ulottaa lainkäyttövaltansa rikoksiin, joista aiheutuu vahinkoa niiden alueella. Niitä kannustetaan voimakkaasti tekemään näin.
- (21) Palauttaen mieleen neuvoston puitepäätöksen 2009/948/YOS⁽⁶⁾ ja neuvoston päätöksen 2002/187/YOS⁽⁷⁾ mukaiset velvoitteet toimivaltaisia viranomaisia kannustetaan käyttämään toimivaltaristiiriitojen tapauksissa mahdollisuutta toteuttaa suoria kuulemisia Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) avustuksella.
- (22) Koska muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten tuloksellisessa tutkinnassa tarvitaan erityisiä keinoja, jotka ovat kansallisten viranomaisten välisen tehokkaan kansainvälisen yhteistyön kannalta keskeisiä, kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla olisi oltava käytössään tutkintakeinot, joita yleensä käytetään tapauksissa, joilla on yhteyksiä järjestäytyneeseen rikollisuuteen tai muuhun vakavaan rikollisuuteen, jos ja siinä määrin kuin kyseisten keinojen käyttö on asianmukaista ja oikeassa suhteessa kansallisessa lainsäädännössä määriteltyyn rikosten luonteeseen ja vakavuuteen. Lisäksi lainvalvontaviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten olisi saatava hyvissä ajoin tarvittavat tiedot tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tutkintaa ja syytteen asettamista varten. Jäsenvaltioita kannustetaan osoittamaan toimivaltaisille viranomaisille riittävät taloudelliset ja henkilöresurssit, jotta ne voivat asianmukaisesti tutkia tässä direktiivissä tarkoitettuja rikoksia ja nostaa niistä syytteet.

⁽⁵⁾ Neuvoston puitepäätös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

⁽⁶⁾ Neuvoston puitepäätös 2009/948/YOS, tehty 30 päivänä marraskuuta 2009, rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta (EUVL L 328, 15.12.2009, s. 42).

⁽⁷⁾ Neuvoston päätös 2002/187/YOS, tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Eurojust-yksikön perustamisesta vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi (EYVL L 63, 6.3.2002, s. 1).

- (23) Kansallisille viranomaisille, jotka vastaavat tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tutkinnasta tai niihin liittyvästä syytteen asettamisesta, olisi annettava valtuudet tehdä yhteistyötä muiden kansallisten viranomaisten kanssa samassa jäsenvaltiossa sekä itseään vastaavien viranomaisten kanssa muissa jäsenvaltioissa.
- (24) Poikkeamat, joista olisi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/1148 (*) nojalla ilmoitettava asiaankuuluville kansallisille toimivaltaisille viranomaisille, johtuvat monissa tapauksissa rikollisesta toiminnasta. Tällaisten poikkeamien saatetaan epäillä johtuvan rikoksesta, vaikka siitä ei kyseisessä vaiheessa olisikaan riittävää näyttöä. Tällaisissa tapauksissa asiaankuuluvia keskeisten palvelujen tarjoajia ja digitaalisen palvelun tarjoajia olisi kannustettava toimittamaan direktiivin (EU) 2016/1148 nojalla vaaditut raportit lainvalvontaviranomaisille, jotta poikkeamiin voidaan reagoida tuloksellisesti ja kattavasti ja helpottaa teoista vastuussa olevien tekijöiden selvittämistä ja näiden saattamista vastuuseen teoistaan. Turvallisen, varman ja kestävämmän ympäristön kehittäminen edellyttää erityisesti, että poikkeamista, joihin epäillään liittyvän vakavaa rikollisuutta, raportoidaan järjestelmällisesti lainvalvontaviranomaisille. Lisäksi direktiivin (EU) 2016/1148 nojalla nimetyt CSIRT-toimijat eli tietoturvaloukkauksiin reagoivat ja niitä tutkivat yksiköt olisi otettava tarvittaessa mukaan lainvalvontaan liittyviin tutkimuksiin tietojen saamiseksi, jos se katsotaan kansallisella tasolla aiheelliseksi, ja jotta ne voivat tarjota tietojärjestelmiä koskevaa erityisasiantuntemustaan.
- (25) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2015/2366 (**) tarkoitettut merkittävät turvapoikkeamat voivat johtua rikoksista. Maksupalveluntarjoajia olisi kannustettava toimittamaan raportit, jotka niiden on direktiivin (EU) 2015/2366 nojalla toimitettava kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle, tarpeen mukaan myös lainvalvontaviranomaisille.
- (26) Unionin tasolla on monia välineitä ja mekanismeja, joiden avulla kansalliset lainvalvontaviranomaiset voivat vaihtaa tietoja rikosten tutkimista ja syytteen asettamista varten. Jotta voitaisiin helpottaa ja nopeuttaa kansallisten lainvalvontaviranomaisten yhteistyötä ja varmistaa, että näitä välineitä ja mekanismeja hyödynnetään täysimääräisesti, tällä direktiivillä olisi lujitettava puitepäättöksellä 2001/413/YOS käyttöön otettujen toiminnallisten yhteysviranomaisten roolia. Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää käyttää olemassa olevia yhteysviranomaisten verkostoja, kuten sitä, joka on perustettu direktiivillä 2013/40/EU. Yhteysviranomaisten olisi tarjottava tehokasta apua esimerkiksi helpottamalla asiaankuuluvien tietojen vaihtoa ja teknisen tai oikeudellisen neuvonnan antamista. Verkoston sujuvan toiminnan varmistamiseksi kunkin yhteysviranomaisen olisi voitava ottaa nopeasti yhteyttä yhteysviranomaiseen toisessa jäsenvaltiossa. Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien rikosten merkittävän rajatylittävän ulottuvuuden ja erityisesti sähköisen todistusaineiston muuttuvan luonteen vuoksi jäsenvaltioiden olisi voitava käsitellä verkoston kautta saadut kiireelliset avunpyynnöt nopeasti ja vastata kahdeksan tunnin kuluessa. Jäsenvaltioiden olisi tiedotettava erittäin kiireellisissä ja vakavissa tapauksissa Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastoa (Europol).
- (27) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjumiseksi on erittäin tärkeää ilmoittaa rikoksista ilman aiheetonta viivytystä viranomaisille, sillä rikostutkinnat alkavat usein juuri tällaisesta ilmoituksesta. Olisi toteutettava toimenpiteitä, joilla luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, erityisesti rahoituslaitoksia, kannustetaan ilmoittamaan rikoksista lainvalvonta- ja oikeusviranomaisille. Kyseiset toimenpiteet voivat olla erityyppisiä, myös lainsäädäntötoimia, joihin sisältyy velvoite ilmoittaa epäilyistä petoksista, tai muita kuin lainsäädäntötoimia, kuten tietojenvaihtoa tai tiedottamista edistävien organisaatioiden tai mekanismien perustaminen tai tukeminen. Kaikki tällaiset toimenpiteet, jotka edellyttävät luonnollisten henkilöiden henkilötietojen käsittelyä, olisi toteutettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (10) mukaisesti. Erityisesti silloin kun välitetään edelleen tietoja muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petos- ja väärennysrikosten ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, olisi noudatettava kyseisessä asetuksessa säädettyjä vaatimuksia, jotka koskevat erityisesti tietojen käsittelyn laillisia perusteita.
- (28) Jotta rikoksista olisi helpompaa ilmoittaa nopeasti ja suoraan, komission olisi arvioitava huolellisesti jäsenvaltioiden tehokkaiden sähköisten järjestelmien käyttöönottoa petoksista ilmoittamista varten ja vakiomuotoisten ilmoittamismallien käyttöönottoa unionin tasolla. Tällaiset järjestelmät voisivat helpottaa ilmoittamista muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvistä petoksista, jotka tehdään usein verkossa, ja siten tehostaa uhreille annettavaa tukea, kyberuhkien tunnistamista ja analysointia sekä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten toimintaa ja rajatylittävää yhteistyötä.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1148, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2016, toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa (EUVL L 194, 19.7.2016, s. 1).

(**) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35).

(10) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (29) Tässä direktiivissä tarkoitetuilla rikoksilla on usein rajatylittävä luonne. Sen vuoksi näiden rikosten torjunta perustuu jäsenvaltioiden väliseen tiiviiseen yhteistyöhön. Jäsenvaltioita kannustetaan varmistamaan siinä määrin kuin se on asianmukaista vastavuoroista tunnustamista ja oikeusapua koskevien välineiden tehokas soveltaminen tämän direktiivin soveltamisalaa kuuluviin rikoksiin.
- (30) Kaiken tyyppisiä muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia ja väärennyksiä, myös niitä, joissa on kyse pienistä rahasummista, koskeva tutkinta ja syytteesen asettaminen ovat erityisen tärkeitä niiden torjumiseksi tehokkaasti. Ilmoitusvelvoitteet, tietojenvaihto ja tilastoraportit ovat tehokkaita keinoja havaita petolliset toimet, erityisesti keskenään samankaltaiset toimet, joissa on erikseen tarkasteltuina kyse pienistä rahasummista.
- (31) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvät petokset ja väärennykset voivat aiheuttaa uhreille vakavia taloudellisia ja ei-taloudellisia seurauksia. Silloin kun tällaiseen petokseen liittyy esimerkiksi identiteettivarkaus, sen seuraukset ovat usein erityisen vakavia maineen vahingoittumisen, ammatillisen vahingon, henkilön luottokelpoisuusluokituksen vahingoittumisen ja vakavan emotionaalisen haitan vuoksi. Jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä apu-, tuki- ja suojelutoimenpiteitä kyseisten seurausten lieventämiseksi.
- (32) Uhreilta vie usein huomattavasti aikaa saada selville, että petos- ja väärennysrikoksista on aiheutunut heille vahinkoa. Tänä aikana saattaa kehittyä toisiinsa liittyvien rikosten kierre, joka pahentaa uhreille koituvia kielteisiä seurauksia.
- (33) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2012/29/EU⁽¹⁾ vahvistetaan niiden luonnollisten henkilöiden oikeudet, jotka ovat joutuneet muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten uhreiksi. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tällaisten uhrien hyväksi apu- ja tukitoimenpiteitä, jotka perustuvat kyseisessä direktiivissä edellytettyihin toimenpiteisiin mutta vastaavat välittömämmin identiteettivarkauteen liittyvien petosten uhrien erityistarpeisiin. Tällaisiin toimenpiteisiin olisi sisällyttävä erityisesti luettelon laatiminen elimistä, jotka ovat erikoistuneet henkilöllisyyteen liittyvien rikosten eri näkökohtiin ja uhrien tukemiseen, erikoistuneeseen psykologiseen tukeen, neuvontaan raha-, käytännön ja oikeusasioissa sekä avustamiseen mahdollisten korvausten saamisessa. Jäsenvaltioita olisi kannustettava perustamaan keskitetty kansallinen verkossa toimiva tiedottamisväline, jolla helpotetaan uhrien avun ja tuen saantia. Myös oikeushenkilöille olisi tarjottava erityistä tietoa ja neuvontaa siitä, miten ne voivat suojautua tällaisten rikosten kielteisiltä vaikutuksilta.
- (34) Tässä direktiivissä olisi säädettävä oikeushenkilöiden oikeudesta saada kansallisen lainsäädännön mukaisesti tietoa valituksen tekemistä koskevista menettelyistä. Tämä oikeus on tarpeen erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille, ja sen on tarkoitus edistää pienille ja keskisuurille yrityksille suotuisamman liiketoimintaympäristön luomista. Luonnollisilla henkilöillä on jo tämä oikeus direktiivin 2012/29/EU nojalla.
- (35) Jäsenvaltioiden olisi komission avustuksella otettava käyttöön tai lujitettava toimia muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten ehkäisemiseksi sekä toimenpiteitä, joilla vähennetään tiedotus- ja valituskampanjoiden avulla tällaisten rikosten tapahtumisen riskiä. Jäsenvaltiot voisivat tässä yhteydessä kehittää pysyvän verkossa toimivan välineen tietoisuuden lisäämiseksi, joka sisältää käytännön esimerkkejä petoskäytännöistä helposti ymmärrettävässä muodossa, ja pitää sitä ajan tasalla. Kyseinen väline voitaisiin yhdistää uhreille tarkoitettuun keskitettyyn kansalliseen verkossa toimivaan tiedottamisvälineeseen tai se voisi olla osa sitä. Jäsenvaltioiden voisivat myös toteuttaa tutkimus- ja koulutusohjelmia. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden tarpeisiin ja intresseihin. Jäsenvaltioita kannustetaan varmistamaan, että tällaisiin kampanjoihin kohdennetaan riittävästi rahoitusta.
- (36) On tarpeen kerätä tilastotietoja muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvistä petoksista ja väärennyksistä. Jäsenvaltiot olisi sen vuoksi velvoitettava varmistamaan, että niillä on käytössään riittävä järjestelmä, jonka avulla voidaan kirjata, tuottaa ja antaa olemassa olevia tilastotietoja tässä direktiivissä tarkoitetuista rikoksista.
- (37) Tällä direktiivillä on tarkoitus muuttaa puitepäätöksen 2001/413/YOS säännöksiä ja laajentaa niiden soveltamisalaa. Koska muutokset ovat määrältään ja luonteeltaan merkittäviä, puitepäätös 2001/413/YOS olisi selkeyden vuoksi korvattava kokonaan niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57).

- (38) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti nämä jäsenvaltiot eivät osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido näitä jäsenvaltioita eikä sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.
- (39) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (40) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita eli sitä, että muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvistä petoksista ja väärennyksistä määrätään tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset seuraamukset ja että parannetaan ja rohkaistaan rajatylittävää yhteistyötä sekä toimivaltaisten viranomaisten kesken että luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden ja toimivaltaisten viranomaisten välillä, vaan ne voidaan niiden laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (41) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet, kuten oikeus vapauteen ja turvallisuuteen, yksityis- ja perhe-elämän kunnioittaminen, henkilötietojen suoja, elinkeinovapaus, omistusoikeus, oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen, syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen, laillisuusperiaate ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaate sekä kieltä syyttää ja rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta. Tällä direktiivillä pyritään varmistamaan, että kyseisiä oikeuksia ja periaatteita kunnioitetaan täysimääräisesti, ja se olisi pantava täytäntöön vastaavasti,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I OSASTO

KOHDE JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Kohde

Tällä direktiivillä vahvistetaan rikosten ja seuraamusten määritelmää koskevat vähimmäissäännöt muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten alalla. Sillä helpotetaan tällaisten rikosten ennaltaehkäisemistä sekä uhrien auttamista ja tukemista.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- a) 'muulla maksuvälineellä kuin käteisrahalla' aineetonta tai aineellista suojattua laitetta, esinettä tai tietuetta taikka niiden yhdistelmää, joka ei ole käteistä rahaa ja joka yksin tai yhdessä yhden tai useamman menettelyn kanssa mahdollistaa sen, että haltija tai käyttäjä voi siirtää rahaa tai rahallista arvoa myös digitaalisen vaihdannan välineen avulla;
- b) 'suojatulla laitteella, esineellä tai tietueella' laitetta, esinettä tai tietuetta, joka on suojattu jäljitelmien ja petosten varalta esimerkiksi mallin, koodin tai allekirjoituksen avulla;
- c) 'digitaalisella vaihdannan välineellä' mitä tahansa sähköistä rahaa, sellaisena kuin se määritellään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY⁽¹²⁾ 2 artiklan 2 kohdassa, tai virtuaalivaluuttaa;

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7).

- d) 'virtuaalivaluutalla' digitaalisia arvonkantajia, jotka eivät ole keskuspankin tai viranomaisen liikkeeseen laskemia tai takaamia, joita ei välttämättä ole kytketty lailliseksi maksuvälineeksi vahvistettuun valuuttaan ja joilla ei ole samaa oikeudellista asemaa kuin valuutalla tai rahalla mutta jotka luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt hyväksyvät vaihdantavälineenä ja joita voidaan siirtää, varastoida ja myydä sähköisesti;
- e) 'tietojärjestelmällä' direktiivin 2013/40/EU 2 artiklan a alakohdassa määriteltyä tietojärjestelmää;
- f) 'datalla' direktiivin 2013/40/EU 2 artiklan b alakohdassa määriteltyä dataa;
- g) 'oikeushenkilöllä' yhteisöä, jolla on sovellettavan lain mukaan oikeushenkilön asema, lukuun ottamatta valtioita tai julkisia elimiä niiden käyttäessä julkista valtaa sekä julkisoikeudellisia kansainvälisiä järjestöjä.

II OSASTO

RIKOKSET

3 artikla

Muiden maksuvälineiden kuin käteisrahan käyttö petostarkoituksessa

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraavat teot ovat rikosoikeudellisesti rangaistavia tekoja, kun ne on tehty tahallisesti:

- a) varastetun tai muuten laittomasti haltuun otetun tai saadun muun maksuvälineen kuin käteisrahan käyttäminen petostarkoituksessa;
- b) väärän tai väärennetyn muun maksuvälineen kuin käteisrahan käyttö petostarkoituksessa.

4 artikla

Rikokset, jotka liittyvät aineellisten muiden maksuvälineiden kuin käteisrahan käyttöön petostarkoituksessa

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraavat teot ovat rikosoikeudellisesti rangaistavia tekoja, kun ne on tehty tahallisesti:

- a) aineellisen muun maksuvälineen kuin käteisrahan varastaminen tai muu laitton haltuunotto;
- b) väärän aineellisen muun maksuvälineen kuin käteisrahan valmistaminen tai sen väärentäminen petostarkoituksessa;
- c) varastetun tai muuten laittomasti haltuun otetun taikka väärän tai väärennetyn aineellisen muun maksuvälineen kuin käteisrahan hallussapito petostarkoituksessa;
- d) varastetun, väärän tai väärennetyn aineellisen muun maksuvälineen kuin käteisrahan hankkiminen itselle tai toiselle, mukaan lukien vastaanottaminen, haltuun ottaminen, ostaminen, siirtäminen, tuonti, vienti, myynti, kuljetus tai levittäminen petostarkoituksessa.

5 artikla

Rikokset, jotka liittyvät aineettomien muiden maksuvälineiden kuin käteisrahan käyttöön petostarkoituksessa

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraavat teot ovat rikosoikeudellisesti rangaistavia tekoja, kun ne on tehty tahallisesti:

- a) aineettoman muun maksuvälineen kuin käteisrahan laitton hankkiminen, ainakin jos hankkiminen on liittynyt jonkin direktiivin 2013/40/EU 3–6 artiklassa tarkoitetun rikoksen tekemiseen, tai aineettoman muun maksuvälineen kuin käteisrahan väärinkäyttöön;
- b) väärän aineettoman muun maksuvälineen kuin käteisrahan valmistaminen tai sen väärentäminen petostarkoituksessa;
- c) laittomasti hankitun, väärän tai väärennetyn aineettoman muun maksuvälineen kuin käteisrahan hallussapito petostarkoituksessa, ainakin jos laitton alkuperä on tiedossa välineen hallussapidon aikana;
- d) laittomasti hankitun, väärän tai väärennetyn aineettoman muun maksuvälineen kuin käteisrahan hankkiminen itselle tai toiselle, mukaan lukien myynti, siirtäminen tai levittäminen tai saataville asettaminen petostarkoituksessa.

*6 artikla***Tietojärjestelmiin liittyvät petokset**

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että rahan, rahallisen arvon tai virtuaalivaluutan siirtäminen tai siirron aiheuttaminen laittoman hyödyn hankkimiseksi rikoksentekijälle tai kolmannelle osapuolelle siten, että toiselle henkilölle aiheutuu laitton omaisuuden menetys, on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti

- a) estämällä oikeudettomasti tietojärjestelmän toiminta tai puuttumalla siihen;
- b) dataa oikeudettomasti syöttämällä, muuttamalla, poistamalla, siirtämällä tai estämällä.

*7 artikla***Rikosten tekemiseen käytettävät välineet**

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että minkä tahansa 4 artiklan a ja b alakohdassa, 5 artiklan a ja b alakohdassa tai 6 artiklassa tarkoitetun rikoksen tekemistä varten ensisijaisesti suunnitellun tai erityisesti muunnetun laitteen tai välineen, datan tai muun apuneuvon valmistus, itselle tai toiselle hankkiminen, mukaan lukien tuonti, vienti, myynti, kuljettaminen tai levittäminen tai saataville asettaminen on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, ainakin kun tarkoituksena on kyseisten välineiden käyttäminen.

*8 artikla***Yllytys, avunanto ja yritys**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yllytys tai avunanto 3–7 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin on rikosoikeudellisesti rangaistava teko.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yritys tehdä 3 artiklassa, 4 artiklan a, b tai d alakohdassa, 5 artiklan a tai b alakohdassa tai 6 artiklassa tarkoitettu rikos on rikosoikeudellisesti rangaistava teko. Edellä olevan 5 artiklan d alakohdan osalta jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että vähintään petostarkoituksessa tapahtuva yritys hankkia laittomasti hankittu, väärä tai väärennetty aineeton muu maksuväline kuin käteisraha itselle tai toiselle on rikosoikeudellisesti rangaistava teko.

*9 artikla***Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–8 artiklassa tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset seuraamukset.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklassa, 4 artiklan a ja b alakohdassa ja 5 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitetuista rikoksista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.
3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 4 artiklan c ja d alakohdassa ja 5 artiklan c ja d alakohdassa tarkoitetuista rikoksista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään yksi vuosi vankeutta.
4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 6 artiklassa tarkoitettusta rikoksesta määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään kolme vuotta vankeutta.
5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 7 artiklassa tarkoitettusta rikoksesta määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.
6. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–6 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään viisi vuotta vankeutta, jos ne on tehty puitepäätöksessä 2008/841/YOS määritellyn rikollisjärjestön puitteissa, riippumatta siitä, mikä on kyseisessä puitepäätöksessä säädetty seuraamus.

*10 artikla***Oikeushenkilöiden vastuu**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen 3–8 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, jotka on sen hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön elimen osana toimiva henkilö, jonka johtava asema oikeushenkilössä perustuu johonkin seuraavista:

- a) valtaan edustaa oikeushenkilöä;
- b) valtuuteen tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta;
- c) valtuuteen käyttää määräysvaltaa oikeushenkilössä.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitettun henkilön harjoittaman ohjauksen tai valvonnan puute on mahdollistanut sen, että oikeushenkilön alaisena toimiva henkilö on tehnyt oikeushenkilön hyväksi jonkin 3–8 artiklassa tarkoitetuista rikoksista.

3. Edellä 1 ja 2 kohdan mukainen oikeushenkilöiden vastuu ei estä rikosoikeudellista menettelyä sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka ovat tekijöinä, yllyttäjinä tai avunantajina jossakin 3–8 artiklassa tarkoitetuista rikoksista.

*11 artikla***Oikeushenkilöihin kohdistuvat seuraamukset**

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 10 artiklan 1 tai 2 kohdan nojalla vastuussa olevaan oikeushenkilöön kohdistetaan tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia, jotka sisältävät rikosoikeudellisia sakkoja tai muita maksuseuraamuksia ja jotka voivat sisältää muita seuraamuksia, kuten

- a) oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettäviin etuuksiin tai tukiin;
- b) väliaikainen julkisen rahoituksen epääminen, mukaan lukien osallistumiskielto tarjouskilpailumenettelyihin sekä avustusten ja käyttöoikeuksien epääminen;
- c) väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa;
- d) tuomioistuimen valvontaan asettaminen;
- e) oikeushenkilön purkaminen tuomioistuimen päätöksellä;
- f) rikoksen tekemiseen käytettyjen tilojen sulkeminen väliaikaisesti tai pysyvästi.

III OSASTO

LAINKÄYTTÖVALTA JA TUTKINTA*12 artikla***Lainkäyttövalta**

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3–8 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, kun yksi tai useampi seuraavista edellytyksistä täyttyy

- a) rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella;
- b) rikosentekijä on sen kansalainen.

2. Edellä 1 kohdan a alakohtaa sovellettaessa rikos katsotaan tehdyksi kokonaan tai osittain jäsenvaltion alueella, kun rikosentekijä tekee rikoksen ollessaan fyysisesti kyseisellä alueella riippumatta siitä, onko rikos tehty kyseisellä alueella sijaitsevaa tietojärjestelmää käyttäen.

3. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle, jos se päättää ulottaa lainkäyttövaltansa alueensa ulkopuolella tehtyyn 3–8 artiklassa tarkoitettuun rikokseen, mukaan lukien tapaukset, joissa

- a) rikosentekijän tavanomainen asuinpaikka on sen alueella;
- b) rikos on tehty sen alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi;
- c) rikoksen uhri on sen kansalainen tai henkilö, jonka tavanomainen asuinpaikka on kyseisen jäsenvaltion alueella.

*13 artikla***Tuloksellinen tutkinta ja yhteistyö**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tutkintakeinot, kuten ne, joita käytetään järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa tai muissa vakavissa rikostapauksissa, ovat tehokkaita, oikeasuhteisia suhteessa tehtyyn rikokseen sekä 3–8 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkinnasta tai niihin liittyvästä syyteeseen asettamisesta vastaavien henkilöiden, yksiköiden tai muiden tahojen käytettävissä.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kun kansallisessa lainsäädännössä veloitetaan luonnolliset ja oikeushenkilöt ilmoittamaan 3–8 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, nämä tiedot toimitetaan ilman aiheutonta viivytystä viranomaisille, jotka vastaavat kyseisten rikosten tutkinnasta ja niihin liittyvästä syyteeseen asettamisesta.

IV OSASTO

TIETOJENVAIHTO JA RIKOKSISTA ILMOITTAMINEN*14 artikla***Tietojenvaihto**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niillä on toiminnallinen kansallinen yhteysviranomainen, joka on käytettävissä ympärivuorokautisesti ja kaikkina viikonpäivinä 3–8 artiklassa tarkoitettuja rikoksia koskevaa tietojenvaihtoa varten. Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että niillä on käytössä menettelyt, joiden avulla kiireelliset avunpyynnöt käsitellään viipymättä ja että toimivaltainen viranomainen ilmoittaa kahdeksan tunnin kuluessa pyynnön vastaanottamisesta ainakin sen, vastataanko pyyntöön, ja missä muodossa tällainen vastaus toimitetaan ja arviolta minkä ajan kuluessa se lähetetään. Jäsenvaltiot voivat päättää käyttää olemassa olevia toiminnallisten yhteysviranomaisten verkostoja.
2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle, Europolille ja Eurojustille 1 kohdassa tarkoitettu nimetty yhteysviranomainen. Niiden on tarvittaessa päivitettävä nämä tiedot. Komissio toimittaa nämä tiedot edelleen muille jäsenvaltioille.

*15 artikla***Rikoksista ilmoittaminen**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käyttöön asetetaan asianmukaiset ilmoituskanavat, jotta helpotetaan 3–8 artiklassa tarkoitetuista rikoksista ilmoittamista lainvalvontaviranomaisille ja muille toimivaltaisille kansallisille viranomaisille ilman aiheutonta viivytystä.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet kannustaakseen rahoituslaitoksia ja muita alueellaan toimivia oikeushenkilöitä ilmoittamaan epäilyistä petoksista lainvalvontaviranomaisille ja muille toimivaltaisille viranomaisille ilman aiheutonta viivytystä 3–8 artiklassa tarkoitettujen rikosten selvittämistä, ehkäisemistä ja tutkintaa ja niihin liittyvää syyteeseen asettamista varten.

*16 artikla***Uhrien auttaminen ja tukeminen**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille, joille on aiheutunut vahinkoa minkä tahansa 3–8 artiklassa tarkoitettujen, henkilötietoja väärinkäyttämällä tehtyjen rikosten vuoksi,
 - a) tiedotetaan ja annetaan neuvoja siitä, miten suojautua rikosten haittavaikutuksilta, kuten maineen vahingoittumiselta; ja
 - b) toimitetaan luettelo erityisistä elimistä, jotka käsittelevät henkilöllisyyteen liittyvien rikosten ja uhrien tukemisen eri näkökohtia.
2. Jäsenvaltioita kannustetaan perustamaan keskitettyjä kansallisia verkossa toimivia tiedottamisvälineitä, joilla autetaan sellaisia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, joille on aiheutunut vahinkoa 3–8 artiklassa tarkoitettujen, henkilötietoja väärinkäyttämällä tehtyjen rikosten vuoksi, saamaan apua ja tukea.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin 3–8 artiklassa tarkoitettujen rikosten uhreiksi joutuneille oikeushenkilöille tiedotetaan ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun ne ovat ottaneet ensimmäisen kerran yhteyttä toimivaltaiseen viranomaiseen,

- a) rikosilmoituksen tekemistä koskevista menettelyistä ja uhrin asemasta tällaisissa menettelyissä;
- b) oikeudesta saada tietoja asiasta kansallisen oikeuden mukaisesti;
- c) saatavilla olevista menettelyistä valituksen tekemiseksi, jos toimivaltainen viranomainen ei kunnioita uhrin oikeuksia rikosoikeudellisessa menettelyssä;
- d) yhteystiedot asiaa koskevia yhteydenottoja varten.

17 artikla

Ennaltaehkäisy

Jäsenvaltioiden on muun muassa internetin välityksellä toteutettava aiheellisia toimenpiteitä, kuten tiedotus- ja valistuskampanjoita sekä tutkimus- ja koulutusohjelmia, joiden tarkoituksena on vähentää petoksia yleensä, lisätä tietoisuutta niistä sekä vähentää riskiä joutua petosten uhriksi. Jäsenvaltiot toimivat tarvittaessa yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

18 artikla

Seuranta ja tilastot

1. Komissio laatii viimeistään 31 päivänä elokuuta 2019 tämän direktiivin tuotosten, tulosten ja vaikutusten yksityiskohtaisen seurantaohjelman. Seurantaohjelmassa esitetään keinot, joilla tarvittavat tiedot ja muu näyttö kerätään, ja se, kuinka usein tämä keruu tapahtuu. Siinä täsmennetään, mitä toimia komission ja jäsenvaltioiden on toteutettava tietojen ja muun näytön keräämisessä, jakamisessa ja analysoinnissa.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että käytössä on järjestelmä, jonka avulla voidaan kirjata, tuottaa ja antaa anonyymejä tilastotietoja, jotka kuvaavat 3–8 artiklassa tarkoitettujen rikosten ilmoittamis-, tutkinta- ja tuomioistuin-vaihetta.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen tilastotietojen on katettava vähintään olemassa olevat tiedot 3–8 artiklassa tarkoitettujen, jäsenvaltioiden rekisteröimien rikosten lukumäärästä sekä 3–7 artiklassa tarkoitetuista rikoksista syytteen asetettujen ja tuomittujen henkilöiden lukumäärästä.
4. Jäsenvaltioiden on toimitettava 1, 2 ja 3 kohdan nojalla kerätyt tiedot komissiolle vuosittain. Komissio varmistaa, että tilastoraporteista julkaistaan vuosittain konsolidoitu selvitys, joka toimitetaan unionin toimivaltaisille erityisvirastoille ja -elimille.

19 artikla

Puitepäätöksen 2001/413/YOS korvaaminen

Korvataan puitepäätös 2001/413/YOS niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, tämän kuitenkin vaikuttamatta kyseisten jäsenvaltioiden velvoitteisiin noudattaa määräaika, jonka kuluessa niiden on saatettava kyseinen puitepäätös osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, viittauksia puitepäätökseen 2001/413/YOS pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

20 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2021. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä toteuttamansa toimenpiteet kirjallisina komissiolle.

21 artikla

Arviointi ja raportointi

1. Komissio antaa viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2023 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet tämän direktiivin noudattamiseksi. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kaikki kyseisen kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot.
2. Komissio laatii viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2026 arvion tämän direktiivin vaikutuksista muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjuntaan sekä perusoikeuksiin ja esittää siitä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kyseisen kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot.
3. Komissio raportoi tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetun arvioinnin yhteydessä myös sellaisten turvallisten kansallisten sähköisten järjestelmien luomisen, joiden avulla uhrin voitaisiin ilmoittaa 3–8 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, ja jäsenvaltioille pohjaksi tarkoitetun, unionin vakiomuotoisen ilmoittamismallin vahvistamisen tarpeellisuudesta, toteuttamiskelpoisuudesta ja tehokkuudesta.

22 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa 17 päivänä huhtikuuta 2019.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

A. TAJANI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

G. CIAMBA
